Bilim ?enli?i Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilim ?enli?i Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17750

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilim ?enli?i Tutum Ölçe?i (B?TÖ), bireylerin bilim ?enliklerine yönelik sahip olduklar? duyu?sal e?ilimleri, alg?lar? ve genel de?erlendirmelerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Keçeci, K?rba? Zengin ve Alan (2017) taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Bu ölçek, özellikle e?itim ve bilim ileti?im alanlar?nda, bilim etkinliklerinin kat?l?mc?lar üzerindeki etkisini nicel olarak belirlemek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, **psikometrik** (Psikometri) aç?dan sa?lam temellere dayanmakta olup, geçerlilik ve güvenirlik analizleri ile desteklenmi?tir. B?TÖ, bilimsel faaliyetlere kat?l?m?n ve bilime olan ilginin de?erlendirilmesinde önemli bir geri bildirim arac? olarak hizmet vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Bilim ?enli?i, **Tutum**, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Bilim E?itimi, Duyu?sal Alan, Fen Okuryazarl???.

Yazarlar

Gonca Keçeci, Fikriye K?rba? Zengin, Bünyamin Alan.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin veya bilim ?enli?i kat?l?mc?lar?n?n bu tür yayg?n e?itim etkinliklerine kar?? geli?tirdikleri **tutumlar?** (tutumlar?) sistematik ve standartla?t?r?lm?? bir ?ekilde ölçmektir. Bilim ?enlikleri, genellikle halk?n bilime olan ilgisini ve fark?ndal???n? art?rmay? hedefler. Bu ölçek, bu hedeflere ula??l?p ula??lmad???n? de?erlendiren ve etkinliklerin etkilili?ini saptayan önemli bir ölçüm mekanizmas? sunar.

B?TÖ, e?itim ara?t?rmac?lar?na, bilim ileti?im uzmanlar?na ve etkinlik organizatörlerine, etkinliklerin içeri?i ve sunumu hakk?nda somut veriler sa?layarak iyile?tirme yapmalar? için bilimsel bir dayanak olu?turur. Ölçekten elde edilen sonuçlar, bireylerin gelecekteki bilimsel aktivitelere kat?l?m isteklili?i ve genel bilimsel alg?lar? hakk?nda da de?erli ç?kar?mlar yap?lmas?n? mümkün k?lar.

Yap?

Bilim ?enli?i Tutum Ölçe?i, kat?l?mc?lar?n bilim ?enlikleri hakk?ndaki duyu?sal, bili?sel ve davran??sal e?ilimlerini kapsayan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bir bireyin bilim ?enlikleri gibi bilimsel yayg?n e?itim faaliyetlerine kar?? gösterdi?i pozitif veya negatif de?erlendirme e?ilimini yans?t?r. Bu yap?, genellikle bilime kar?? ilgi, bilim ?enli?i format?n?n faydal?l???na dair alg?, e?lence düzeyi ve ?enlikteki etkinliklere kat?lma isteklili?i gibi

ARABPSYCHOLOGY.COM

alt boyutlardan olu?ur.

Ölçek geli?tirme sürecinde, tutum yap?s?n?n kuramsal çerçevesi detayl? bir literatür taramas? ile belirlenmi?tir. Bu, ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap? ile bilim ?enliklerinin e?itimsel hedefleri aras?ndaki uyumu sa?lam??t?r. Ölçek, kat?l?mc?lar?n bilim ?enli?i deneyimlerini ne kadar de?erli, motive edici ve ö?retici bulduklar?n? saptamaya odaklanm??t?r.

Geçerlik

Keçeci ve ark. (2017) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve amaca uygunlu?unu belirlemek üzere kapsaml? **geçerlilik** (geçerlilik) analizleri yap?lm??t?r. Çal??ma, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? bilim ?enli?i tutum yap?s?n? ne derece do?ru ve yeterli ölçtü?ünü göstermek için çe?itli yöntemler kullanm??t?r. Özellikle yap? geçerlili?i, Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizleri arac?l???yla detayl?ca incelenmi?tir.

Kapsam geçerlili?ini sa?lamak amac?yla, ölçek maddeleri uzman görü?lerine sunulmu? ve gerekli dilsel ve içeriksel düzeltmeler yap?lm??t?r. Elde edilen istatistiksel bulgular, ölçe?in bilim ?enliklerine yönelik tutumu geçerli bir ?ekilde ölçebildi?ini desteklemektedir. Geçerlilik analizlerine dair tüm detaylar orijinal makalede (Keçeci et al., 2017) mevcuttur.

Güvenirlik

Ölçe?in ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla **güvenirlik** (güvenirlik) analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak raporlanm??t?r.

Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, Bilim ?enli?i Tutum Ölçe?i'nin güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in farkl? örneklemlerde ve farkl? zaman dilimlerinde uyguland???nda kararl? ve tekrarlanabilir sonuçlar verme potansiyeline sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal boyutlar?n? ortaya ç?karmak ve teorik modeli test etmek amac?yla faktör analizleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme süreci, tutum yap?s?n?n çok boyutlu olup olmad???n? belirlemek için istatistiksel yöntemleri içermi?tir. Tipik olarak, bu analizler ölçe?in kaç faktörden olu?tu?unu ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendi?ini netle?tirir.

Analiz sonuçlar?, Bilim ?enli?i Tutum Ölçe?i'nin bilim ?enli?ine yönelik tutumu ba?ar?yla ayr??t?ran, anlaml? ve yorumlanabilir alt boyutlara ayr?ld???n? do?rulam??t?r. Faktör yükleri ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

özde?erler, kuramsal beklentilere uygun bir yap?y? i?aret etmektedir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in yaln?zca genel bir tutum puan? de?il, ayn? zamanda tutumun farkl? bile?enlerini (örne?in, alg?lanan fayda, ilgi düzeyi) ayr? ayr? de?erlendirme imkan? sundu?unu göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir tutum ölçe?i geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: 5'li **Likert Ölçe?i** (Likert Ölçe?i) tipi derecelendirme. Seçenekler ?unlard?r: Kesinlikle Kat?l?yorum, Kat?l?yorum, Karars?z?m, Kat?lm?yorum, Kesinlikle Kat?lm?yorum.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: E?itim veya bilim ?enli?i kat?l?mc?lar? (Ö?renciler, ö?retmen adaylar? veya genel kat?l?mc?lar).

Ya? Grubu: Ortaokul, lise ve üniversite düzeyindeki bireyler (Çal??man?n hedef kitlesi genellikle 12 ya? ve üzeri akademik popülasyonlard?r).

Popülasyon Detaylar?: Geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?, ölçe?in uygulanaca?? hedef kitleyi temsil eden uygun bir örneklem üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama (Self-report) yöntemi kullan?larak veri toplanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Bilim ?enli?i, Tutum, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik Analizi, Geçerlilik Çal??mas?, Fen E?itimi, Bilim ?leti?imi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Fikriye K?rba? Zengin

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: fzengin@firat.edu.tr (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Yaz??ma Adresi: F?rat Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Elaz??, Türkiye (Tahmini Kurum Adresi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçek geli?tirme çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kullan?m ?zinleri ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar(lar)dan izin al?nmas? önerilir. Kullan?m ücreti bilgisi mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Bilim ?enli?i Tutum Ölçe?i'nin geli?tirilmesine dair temel referans a?a??dad?r:

Keçeci, G., K?rba? Zengin, F. ve Alan, B. (2017). Bilim ?enli?i Tutum Ölçe?i: Geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?, *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, *8* (27), 562-575.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??da sunulmu?tur:

bilim-senligi-tutum-olcegi-gecerlilik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf
Makalenin yay?mland??? dergi ba?lant?s?: ijoess.com

Bilim ?enli?i Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? veya gizlilik nedenleriyle burada do?rudan sunulmamaktad?r. Maddelere eri?im ve tam ölçek içeri?i için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir (Keçeci, K?rba? Zengin & Alan, 2017). Ölçek maddeleri 5'li Likert tipi derecelendirme format?ndad?r:

Kesinlikle Kat?l?yorum
Kat?l?yorum
Karars?z?m
Kat?lm?yorum
Kesinlikle Kat?lm?yorum

ARABPSYCHOLOGY.COM